

Birinci Uluslararası Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi 19-22 Nisan 2018, İstanbul

Tıp insanlık tarihi kadar eskidir. Hz. Âdem'den beri insanoğlu sağlık sorunlarıyla karşılaşmakta ve bunların çözümü için, Yüce Allah'ın öğrettiği kelimelerle çareler aramaktadır. Dolayısıyla insanoğlu var olduğundan bu yana, her dönemin/zamanın olanakları, deneyimleri ve birikimleri çerçevesinde şekillenen bir tıbbi, tıbbi uygulaması ve bu tıbbın bir ürünü olan sağlık örgütlenmesi var olmuştur.

Yakın bir geçmişe kadar, özellikle gelişmiş ülkelerde batı/modern/bilimsel/Ortodoks/çağcıl tıbbın dinamiklerinin ve değişkenlerinin bir ürünü olarak ortaya çıkan sağlık sistemleri, binlerce yıllık uygulamaları bünyesinde barındıran geleneksel ve tamamlayıcı tıbbın (GETAT) pratiklerini dışlar bir niteliğe ve tasarıma sahip olmuştur. Bu ise tıpta dar anlamda uzmanlaşmayı ve makineleşmeyi beraberinde getirmiş; hasta bozulan bir makine ve hekim de bu makineyi tamir eden bir mühendis olarak görülmeye başlanmıştır. Ancak bu bakış açısı, sorunlara yol açmış ve sorgulanmaya başlanmıştır.

Oysaki insanoğlu; fiziksel, ruhsal ve sosyal açıdan bir bütündür, insanoğlunun sağlık ve hastalık açısından bu çerçevede değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu bakış açısının bir sonucu olarak, son 10-15 yıldır modern tıp uygulamaları ile geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları bütüncül bir çerçevede ele alınmaya başlanmış ve tıpta “entegratif tıp” akımı ön plana çıkmaya başlamıştır.

Bütüncül ve entegratif tıp pratiği için, GETAT uygulamalarının modern tıbbi anlayış temelli olan günümüz sağlık sistemlerine ve sağlık hizmetlerine entegre edilmesi gerekmektedir. Bu entegrasyonun sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi ise, GETAT'ın kurumsallaşması ile mümkündür. Herhangi bir sağlık sisteminde GETAT'ın kurumsallaşması ise; söz konusu uygulamaların sağlık sistemlerinin temel taşları olan; finansman, hizmet sunumu, insan kaynakları ve yönetim fonksiyonları açısından ele alınması ile mümkündür. Örneğin geleneksel ve tamamlayıcı tıp

uygulamalarının geri ödeme listelerine dahil edilmesi, sertifikasyon eğitim programlarının düzenlenmesi, hastane ortamlarında bu hizmetlerin verilmesi, mevzuatlarının oluşturulması, standartların, kurum ve kurallarının oluşturulması bu bağlamda değerlendirilebilecek bazı hususlardır.

Ek olarak “DSÖ Geleneksel Tıp Stratejisi 2014-2023” (WHO 2013) gibi stratejiler GETAT uygulamalarının uluslararası düzeyde kurumsallaşmasına ve de sağlık sistemlerine entegrasyonuna hizmet eden önemli çalışmalardır. DSÖ Geleneksel Tıp Stratejisi 2014-2023'ü benimseyip uygulamaya koyan ülkelerin başında da Türkiye gelmektedir. Türkiye 2014 yılından bu yana GETAT uygulamalarının sağlık sistemine entegrasyonu konusunda; eğitim, mevzuat ve benzeri hususlarda çalışmalarını yoğun bir şekilde sürdürmektedir.

GETAT uygulamalarının sağlık sistemlerine entegre edilmesi aynı zamanda sağlık sistemlerinin güçlendirilmesine de hizmet edebilecektir. Ülkelerin; geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamalarına ilişkin kurumsallaşmaları, yani gerekli mevzuatları yapmaları, insangücü yetiştirmeleri, hizmet sunumuna dahil etmeleri toplum sağlığı açısından ve genel ekonomi açısından önemli katma değerler yaratabilecektir. Şöyle ki; geleneksel ve tamamlayıcı tıp; daha düşük maliyetli uygulamalar olması, daha sağlıklı bir topluma hizmet etmesi ve de sektör çeşitlendirmesi ile ülkeler açısından ciddi ekonomik katma değerler yaratma potansiyeline sahiptir.

GETAT ve entegratif tıbbın kurumsallaşması ve paydaşlar nezdinde kabul edilebilirliğinin sağlanması, diğerlerine ek olarak geniş katılımlı ve uluslararası düzeyde paydaşları bir araya getiren büyük organizasyonların gerçekleştirilmesine de bağlıdır.

Türkiye bu durumun bilincinde bir ülke olarak, uzun ve yoğun bir hazırlık sürecinden sonra; Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayelerinde, Sağ-

lık Bakanlığı tarafından, Dünya Sağlık Örgütü ve Sağlık Bilimleri Üniversitesi iş birliği ile 19-22 Nisan 2018 tarihlerinde İstanbul'da 4252 kişinin katılımı ile başarılı bir "Uluslararası Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi ve Fuarı"nı gerçekleştirdi.

"Medeniyetlerin Beşiğinde; Anadolu Tıbbı" sloganı ile yola çıkan GETAT Kongresi ile tarihsel süreçte zaten var olan Anadolu Tıbbının entegratif tıp bakış açısıyla ve bilimsel zeminde yeniden inşa edilmesi için çok önemli bir adım atıldığı belirtilebilir (Güler-Kazancı 2018). Bu kongreyle birlikte Türkiye'nin GETAT alanında uluslararası ölçekte konumlandırılması, bilimsel, kültürel ve sosyolojik alanda bulunan karışıklık algısının değiştirilmesi ile modern tıp ile geleneksel ve tamamlayıcı tıbbın entegrasyonunun sağlanması, güçlü işbirliklerinin başlatılması, toplumsal bilinçlenmenin sağlanması, vizyon oluşturulması, profesyonelleştirmenin sağlanması gibi amaçlarımızın gerçekleştirilmesi yönünde önemli bir mesafe katıldığı ifade edilebilir (Gümüş 2018).

Dört bini aşkın kişinin katıldığı bu kongrede 63 farklı oturumda, 77'si yabancı, toplam 304 konuşmacı tarafından sözlü bildiri ve 495 poster sunulmuştur. 38 farklı ülkeden 189 katılımcının yer aldığı kongremizde ayrıca 19 farklı atölye çalışmasına yaklaşık 600 sağlık profesyoneli katılmıştır. Fuar alanında 4 Bakanlık, 7 üniversite, 4 Eğitim Araştırma Hastanesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, 7 STK, 60 özel sektör temsilcisi tarafından stand açılmıştır (Güler-Kazancı 2018).

İnanıyoruz ki, "geleneksel en az modern kadar değerlidir". Dolayısıyla hiçbir şeyi dışlamadan, güvenilirliği ve etkililiği kanıtlanmış bütün şifa araçlarının entegre ve holistik bir biçimde insanlığın hizmetine sunulması için hep birlikte el ele vererek daha fazla ve yoğun bir şekilde çalışmaya devam edilmesi gerekmektedir.

GETAT Kongresinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde TÜSEB-TÜSPE ekibi oldukça önemli görevler üstlenmiştir; Bilim Kurulu Üyeliği, Yürütme ve Düzenleme Kurulu Üyeliği, Kongre Bilimsel Raporörlüğü, Kongre Ödülleri Jüri Üyeliği, Kongre Ödül Töreni Sorumluluğu, Kongre Protokol Sorumluluğu, Kongre Açılış Kokteyli Sorumluluğu, Kongre Sonuç Bildirgesinin Hazırlanması Sorumluluğu ve burada zikredemediğimiz birçok Ad Hoc Sorumluluk. Özverili çalışmalarından dolayı TÜSPE ekibime hassaten teşekkür ediyorum.

Kaynaklar

- Güler-Kazancı E. (2018). *Kongre Kapanış Konuşması*. Uluslararası Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi, 19-22 Nisan 2018, İstanbul.
- Gümüş E. (2018). *Kongreye Davet*. Uluslararası Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Kongresi, 19-22 Nisan 2018, İstanbul (<http://getatkongre.org/index.php>, erişim: 23.4.2018).
- WHO. (2013). *WHO Traditional Medicine Strategy: 2014-2023*, Geneva, WHO.